

НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Аспірант Хаїдура Гані Мохамад
Наук. керівник проф. Левченко О.М.
Кіровоградський національний технічний університет

Рівень ефективності процесу модернізації економіки та освіти визначається достатністю фінансового забезпечення розвитку інноваційного потенціалу вищої школи. Недостатній рівень і відсутність консолідації фінансових ресурсів держави і приватних інвестицій у процесі реалізації великих науково-технічних проєктів, що суттєво обмежують обсяги введення до господарського обігу результатів досліджень і розробок, що здійснюються вітчизняними ВНЗ, перешкоджають збільшенню частки інтелектуальних активів в економіці. Це означає, що вкрай загострюється актуальність швидкого та ефективного вирішення важливих теоретичних і практичних проблем фінансування інноваційного розвитку вищої школи. Основним фінансовим інструментом підтримки інноваційної діяльності ВНЗ є цільове фінансування національних програм розвитку освіти і наукових закладів країни. Одночасно, вся інноваційна сфера вищої школи підпадає під вплив значних фінансових ризиків.

Для подолання негативних тенденцій у фінансуванні інноваційного розвитку вищої школи та мінімізації фінансових ризиків необхідно сформуванню єдиної системи фінансового стимулювання темпів зростання державних і приватних інвестицій в інноваційний потенціал ВНЗ. Ключовим інструментом ув'язування цілей інноваційного розвитку ВНЗ з його фінансуванням, оцінювання фінансових можливостей інвесторів і визначення результативності інвестицій стає фінансова стратегія вузів. Вона повинна формуватися на основі принципів альтернативності, обліку рівня соціального та економічного ризиків, орієнтації на інновації для першочергового фінансування, позиціонування ВНЗ як суб'єкта інноваційної інфраструктури вищої школи.

В якості критеріїв фінансової ефективності інвестицій в інновації можуть бути використані: розмір чистих активів інноваційної інфраструктури ВНЗ і їх рентабельність. Рівень достатності, прозорості, цільового використання та ефективності фінансових ресурсів характеризує система оцінних показників, в рамках якої встановлюються їх нормативні значення і вагова значимість кожного показника. При розрахунку ефективності першорядне значення мають коефіцієнти достатності фінансових ресурсів, потім по значимості слідує коефіцієнти цільового використання, коефіцієнти рентабельності та прозорості. Комплексне дослідження проблем теорії та методології фінансування інноваційного розвитку вищої школи в умовах формування національної інноваційної системи дозволяє обґрунтувати принципи, моделі та інструменти фінансового забезпечення суб'єктів інноваційної інфраструктури вищої школи, а також запропонувати рекомендації щодо підвищення ефективності фінансування досліджень та інновацій ВНЗ.

Методологічний підхід до законодавчого розмежування повноважень і зобов'язань державних і приватних інвесторів у фінансовому забезпеченні інноваційного розвитку вищої школи (ІРВШ) базується на визначенні рівня достатності фінансування, який виводиться з пропорції між суспільно необхідним рівнем державного фінансування вищої школи та приватними вкладеннями в розвиток науки та інновацій у ВНЗ. Порівняльний аналіз фінансового забезпечення вищої школи в Україні і країнах Євросоюзу робить можливим виявити фінансові ризики ІРВШ, які пов'язані з низьким рівнем фінансування цієї сфери діяльності, негативними тенденціями в бюджетній політиці, нерозвиненістю національної інноваційної системи, які в комплексі здійснюють стримуючий вплив на розвиток інвестиційної та інноваційної активності вищої школи.